

Ese de dōne ori in septamana: Joi-a si Dominea; éra candu va pretinde importanță materiei lor, va ési de trei séu de patru ori in septamana.

Pretialu de prenumeratiune:
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patraru	2 " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " "

Invitare de prenumeratiune

la

ALBINA.

Incependum semestrului alu II cu 1 iuliu v.
se deschide prenumeratiune nouă.

Condițiunile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu 8 fl.
" " diumetate de anu 4 fl.
" " patraru " 2 fl.

Pentru Romani'a si strainetate pre unu anu
12 fl. (séu 2 #).

Pentru Romani'a si strainetate pre diumetate
de anu 6 fl. (séu 1 #).

Esemplare complete mai avemu de la inceputul semestrului, adeca de la nr. 56.

Avisu si rogare, catra oficiele postali
regie si catra prenumerantii nostri!

Candu s'a fostu detrasu foli nōstre debitu postale, unele oficiele postali, vremu se credem ca din neprincipere, au mersu pana a desface pachetele in cari incepuseram a o spedă de nevoia si o confiscau ori unde o gasiau. Astfelu s'a intemplatu in mai multe locuri in comitatele Temisiului, Torontalului, Zarandului, Solnocului interiore si prin Transilvani'a. Prin acēst'a ni s'a causatu mari daune nōa, dar si publicelui nostru, si ni s'a causatu cu nedreptulu; caci dupa conceptul de dreptu, detragerea debitului postale pentru o fōia din tiéra ~~Transilvania~~, nu este nici de catu oprirea acelei foi, ci numai detragerea favorurilor postali, adeca denegarea a) beneficiului d'a fi transportata pentru unu crucieru, b) servitiului d'a-i adună abonamente la posta si d'a spedă reclamele ~~indar~~. De aci 'ncolé atare fōia, spedata in pachete séu si deschisa, ar cu marcele obligate pentru tiparitui'e, adeca de 2 cruceri pentru unu lotu, — este libera si numai prin procesu formale si sentintia judeciale — se pōte confisca si opri.

Reflectat la acēst'a de catra deputatulu Dr. Ales. Mocioni, dlu ministru ungr. de comerciu Stef. Gorové, a promisu stricta ceritate si infrenare a abusului, si mai tardiu a binevoitu a descoferi cumca a facutu disputatiunea, ca oficiele postali se nu mai desfaca pachetele cu „Albina“ si cari ar fi desfacutu séu opritu atari pachete, se le nainte indata la adres'a loru.

Prin acestu actu de dreptate dlu ministru — de o parte pre noi ne-a ob'legatu la recunoscintia, pre d'alt'a a evitatu o interpellatiune nouă in dieta.

Dar pre langa tōte, inca si acum ni mai vinu plansori, si mai totu din acele parti, unde zelulu oficivelor postali trecuse la abusuri, — cumca pachetele cu „Albina“ din Viena, unele desfacute, altele nedesfacute — nici astadi nu se dau adresatilor ma nici nōa nu ni se retransitu, ba cumca chiar si exemplarie a le Albinei din Pesta se retieu adesea!

Venim deci a-i rogā pe acei domni postari, ca se recugete si se se convinga, ca ni facu nedreptate si incarca asupra loru grea responsabilitate si facia de justitia, si facia de ministeriu, pre care-lu compromite si espune la atacuri in parlamentu; asi-déra se incete a pune pedece Albinei!

Era pre onorati nostri prenumerantii ii rogāmu, ca, se reflecteze la acestu Avisu pre dñii postari, opritori ai Albinei, si in casulu candu reflectarea cu buna cuvintia n'ar folosi, se ni tramita plansore, pentru ca la timpulu si loculu seu se ceremu satisfactiunea ce ni se cuvine dupa dreptate si lega!

Redactiunea.

ALBINA.

Pesta, 2/14 aug. 1869.

Dup'o lunga intrerumpere ni vinu acum érasi evineminte de insemnatu din sinulu natiunei. Sunt la numeru dōua: unulu adunanti'a generala a Asociatiunei transilvane tienuta la Siomcut'a, cel'alaltu alegerea de ablegatu in Naseudu.

Pentru acum, nu vom respicá pare-rea nostra neci despre unulu, ca se nu preocupāmu judecat'a on. cetitoru, in a caruia atentiune recomandāmu corespundintele nōstre de mai la vale, ce se occupa de aceste dōue obiecte.

In cau'sa conflictului la fruntari'a Transilvaniei, — se scie că guvernul Romaniei s'a adresatu indata dlui Beust si a cerutu splicatiuni, eventualmente satisfacere. Cancelariulu Beust n'a datu anca respunsu, si ni se pare că nu va dā curundu, caci e anevoia celui mai mare si mai protericu a se scusá si a dā satisfaçtione celui mai micu si mai nepotinciosu. Preste acēst'a, conducatorii Austro-Ungariei mai credu că ministeriulu de a-stadi din Romani'a ar fi creatiunea loru, — si deci cum s'ar poté ca creatorii se plece a se scusá naintea creatureloru!

Se repetiesce, totu cu mai multa possiblitate, fam'a că M. S. Domnulu Carolu I. are de cugetu a merge se se intelnescă cu Tiarulu Rusiloru la Livadia (Crimea) Desí se pōte că Domnulu va fi avendu in vedere vr'unu interesu adeveratul romanescu, totusi asemene intelmiri — pana nu li se scie caus'a — nu prè sunt in stare a face bucuria lumii liberali. A cēst'a dice că: Absolutismulu e molipsitoriu. „L'Unità Politica“ face dejā o paralela intre liberalismul de alta data si celu d'acum'a alu M. Sale Domnului.

Dar se trecemu rapede la o causa, ce ni-e mai putienu gingasia fiindu că e mai departe de noi. Se ni fie vorb'a de Spani'a.

Scimu că legalatiunea Spanie a adoptat form'a monarchica de guvernare. Scimu de alta parte că monarchii de mai nainte ai acestei tieri au intinutu forte adese tronurile loru: desjurau ceea ce jurasera, dessantiunau ceea ce santiunau scri.

In fati'a acestoru intinari ale tronului, nu mai e mirare daca neci votulu legatiunei nu pōte usioru se restabileșca monarchia.

Asi se potu intielege multele telegramme ce sosescu de prin feliuritele orasie ale Spaniei. Intr'unulu se rescóla re-publicanii, intr'altulu carlistii sub cuventu că mai bine unu rege cunoscutu de catu unulu necunoscutu.

Regimulu nu e cu republicanii caci s'a dechiaratu pentru monarchia, elu nu e cu monarchistii caci nu si-a capetatu anca unu monarcu; elu nu e cu nimene, dar neci unu contéza nimene pre densulu, daca nu cumva famili'a esreginei Isabel'a, carea nu crede anca cumca Serrano va dā de totu uitarii acele relatiuni ce le avusera dumelor intre sine.

Adunanti'a generala a Asociatiunei Transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu.

Siomcut'a-Mare, 10 aug. 1869.

(+) Pretoriulu districtului de Chioru in presentu e localulu uneia dintre cele mai frumose scene ce potu se ocura in vieti'a unui comitat. Adi Romanimea din tōte partile adunata in capitale si lasa freu liberu pasiunilor sale nobile natiunale. Adi Siomcut'a-Mare o ferice de a primi in sinulu seu pre membrui „Asociatiunei lit. Transilvane Romane“ care aici 'si serbăza anulu a IX alu esis-

tintieci sale celei binefacatorie. Am asistat inca la cele dōue adunari generale din urma, potu dice inse că — desi sunt num'a la inceputu — nici in numerulu membrilor mai respectabili, nici in zelu si spiritu nationalu acēsta adunare generale nu sta inderetrulu celor amintite; ba de vom privi discursurile de totu interesante a DD. Baritiu, Vulcanu, Popiu ce fura rostite in siedint'a prima, si de vom cugeta la agerimea spirituale a vorbindilor A. Buda si I. V. Rusu putem aseră, foara se ne temem de desavuare, că acēsta sesiune literaria, e un'a dintre cele mai interesante in vieti'a tinerei nōstre „Asociatiuni.“ De aci aplausele frenetice, de aci insufletirea generale ce aretau fetiele prenumerosilor a-sistenti cu ocasiunea acestei serbatori.

Or'a inca nu batuse nōue si sal'a pretoriului infrumusciata fromosu spre primirea celor mai demni si competitinti șpeti ce potu se o cercete candva, eră plina; Patieni dupa nōue intră Presedintele Escl. L. V. Popu in sala petrecutu de marele nostru Baritiu si alti membri ai comitetului, care intre „se traiescă“ puternice si-ocupă loculu presidialu. Alinandu-se bucuria universale, Presedintele cu o cuventare bine nimerita dechiară siedint'a a IX de deschisa. Acum se scóla deputatul V. Buteanu si dupa elu d. Filep si in cuventarile loru frumose ambii multiamescu asociatiunei pentru onoreea ce li'sa facutu rogandu pe on. membri ai Asociatiunei ca déca dōra cetatienei Siomcutei nu ar fi facutu destulu tuturor acceptarilor, caus'a nu e de catu nepotint'a. Amba aceste vorbiri fura binecugreat si nu e mirare déca auditorii le primira aceste talmacirii sincere provenite din anima curata romanescă. —

Acum dupa programa se procese la alegerile aloru trei notari si cu unanimitate se alesera: dd. I. Popiu, dr. I. Nichita si Alexandru Popu de Nyires, cari numai-decatu si-ocupare loculu.

Dupa acēst'a si dau reporturile secret. alu II-le alu „Asociatiunei“ I. V. Rusu si cassariulu d. Stejariu; bibliotecariulu nu e de fata. Din reporturile celor d'antaui aflaramu că stipendiele impartite in anulu acest'a facu sum'a considerabile de 2165 fl. v. a. si cumca respectivii stipendisti au satisfacutu recerintelor acceptate. Tristulucu e numai că fōia statutu de oftina si mult-cuprindintoria a acestei societati nici acum nu-si afla mai multi partinitori de catu numai se-si acopere spesele cu cari e impreunata. — Cu mare bucuria inregistrāmu că in anulu acest'a mai multi insi se facura membri fundatori asiā I. G. Vajda, can. Greg. Mihali, Joncioviciu, asiā catu numerulu membrilor fund. se urca la 40, era a celor ordinari le 80. Odata pentru totdeun'a au datu una suta 29 de insi; numeri in proportiune cu multimea nōstra destulu de mici.

Din reportulu cassariului priceperamu că fondulu crescu in anulu presint cu 10.283 fl. 36 cr. v. a. si că capitalulu asociatiunei e 40.259 fl. 95 cr. Sum'a, déca cugetāmu zelulu si numerulu altor némuri conlocuitorie, destulu de bagatela, dupa unu timpu de 9 ani!!

Intre aceste sosescu adrese de salutare. Cea d'antaia fu de la bravii juni ai societatii „Romania“ de peste carpati, astei urmă cea a junimei din Pesta si a catorva intelligenti din Fagarasiu cari totodata invita Asociatiunea pe viitoru acolo. Publiculu le primi cu „se traiescă“ puternice.

Presedintele conformu programului propune spre alegere cele trei comisiuni anume: pentru inscrierea membrilor nuoi si incassarea banilor constatorie din trei membri; pentru revederea socoteleloru de 5 membri; pentru alte propunerii de 7 membri. La cea d'antaia se alegu ddni. G. Popu de Basesci, Ales. Popu de Manasturu si P. Cosmuts'a; la a dou'a Sandoru locut. G. Filep, Aug. Munteanu; Manu prot. si Stef. Filipu; la o trei'a; Bolog'a,

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a; adresă si corespondinticle, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'ase cate vor fi nefrancate, nu se vor primi éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privatul — se responde cate 7 cr. de linia; repetiri si se facu cu pretiu scadintu. Pretiul timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antoipa.

Dr. Ratiu, vicariulu Pavelu, A. Bud'a, A. Medanu, I. Popu, V. Buteanu.

Dupa finirea acestor alegeri, la propunerea Presedintelui se alésera un'a alta comisiune pentru statorirea budgetului anului viitoru. Se alesera ddni: Moldovanu (prof.) Muresianu (Gherla), Dr. Colceriu, Mihali si vicariulu Coroiu.

Dupa aceste formalitati indatinate se incepura disertatiunile, partea cea mai desfătătoria a acestei adunari. Se insinuara 5 insi, nestorele si binemeritatul G. Baritiu, I. V. Rusu, I. Vulcanu, A. Bud'a si I. Popiu, totu atati cunoscuti si favoriti ai poporului romanu. In siedint'a de adi se cetera trei. Disertatiunea lui G. Baritiu despre educatiunea femeii la Romanii" fu clasica in tota privint'a; a lui Vulcanu „despre caracterulu poporului roman desvoltat in poesi'a sa poporale“ precum de interesanta pre atat'a de via; ambele fura ascultate cu placere si salutare cu celu mai mare entuziasmu. Veni salutarea bravului tineru din Turinu I. C. Dragescu care dimpreuna cu pre interesant'a vorbire a d. I. Popiu „despre limb'a romana ca conservatoria a existintiei nōstre nationale“ fura salutata cu cele mai cordiale urari. Poporul intelligent si de rondu desu indesatu in sal'a spatiosa asculta pana in capetu tōte aceste vorbiri de totu originale si unice in feliul loru, dreptu semnu că-si pricpe chiamarea si inseteza de sciintia.

Presedintele la 1½ ore curmă siedint'a I.

A dōu'a alegere in districtulu Nasendulin.

E cunoscuta procedură Naseudenilor la alegerea, ce se intemplă in 24 Martiu a. c. Provodint'a voi ca dupa ce se verifică Pop Zsiga cu dōue voturi, ér Hoszu Elek, care avu numai unu votu, avu modestia a multiam — se venim la a dōua alegere. Lucrul a decursu in ordine, caci romanul e pacinicus. Resultatul e cum s'a fostu prevedutu.

La 9 ore nainte de mediasi se duse comisiunea culegatorie de voturi in sal'a gimnasiului. Aici venira pe rondu alegatorii si-si dedera liberi voturile sale precum urmează.

Dintre 54 alegatori cati se adunara la actul de alegere 37 intrara pre rondu in sala si intrebati fiindu, că pre cine vor se aléga respunsera „pre nime“ pentru că vom se remanem pentru declaratiunea din 24 Martiu. Doi insi (Betlen Sandru si Széles) votara pentru d. Ioachimu Muresianu, 10 insi din cerculu Monorului votara pentru Samuila Porutiu. In fruntea acestor a fostu notariul cumunale Simeonu Becia, care e rudenia de aproape cu notariulu districtuale Nicol. Besanu. D'aci fura bine instruiti fratii din acelui cercu, deci li se spuse, că de nu vor alege vor pierde muntii, padurile, se va mania imperatulu pre ei si alte multe, cari nu ni facu onore a le dā de golu, totusi s'au afiatu cati-va si din acelui cercu, pre cari nu i au potutu intimidă cu nemica. Ceia lanti venira in perplesitate si dechiarara „că nu potu vota pana vor merge la Domnii loru“ adeca la renumitul notariu Nicolau Besianu care fara a sci o jota unguresc dechiară in un'a din siedintele comitetului central, că el va traduce protocolul in unguaria, déca nu vrēu altii, si marele natiunalistu, si la deputatul din 1863/4 si 1865 Ioanu Florianu fiscalulu districtuale se-i intrebe de svatu. Nu scimu ce i au investit domnii loru.

Gurele rele vorbescu multe si despre unulu si despre altulu. Destula că resultatul este, că acei 10 cari mérsera dupa svatu venira cu propusulu se aléga si si alesera. Ca ceva cirosiu insemnāmu că conducatorulu acestor diece dede unu titlu atatu de lungu la candidatul in catu celialalti cugetandu la titlu uitara numele si venindu la urna unulu dice, că „pre

cine a disu dlu notaresin, "altulu, pre numele dlui Besianu, apoi se corése pre „vorbele dlui Besianu."

Fine finali noi avemu alu doile deputatu cu 7 voturi de órare trei mi se pare că nu s'au primitu. Credu, că dlu Porutiu se va bucurá de asta alegere.

Naseudu in 9 augustu 1869.

Unu alegatoriu.

De langa *Versietiu*, augustu.

(*Necesitatea de a se propune scintiele de agricultura in scólele nóstre poporali.* Cu cstu impregiurările politice presinti sunt mai critice și mai amenintiatóri pentru dulcea nóstra natiune cu atat'a mai cu incordata atentiune, mai cu neadormire trebue se grigésca dens'a de redicarea si inflorirea scóleloru si institutelor sale sciintifice peste totu si a invetiamantului poporului cu deosebire.

Sciint'a e putere, suna vócea presintelui, si acésta putere devine cu atat'a mai impunetória, devine mai neinvinsa, déca ea in calitate si in mesura cuvenita petrunde si a jungs a fi proprietatea pana si a claselor celor mai de diosu ale unei natiuni. Poporulu e buciuimulu celu puternicu si necoruptu alu unei ginte; elu trebue dara adaptat cu diliginta din isvorulu celu datatoriu de vietia alu luminarii, elu trebue redicatu cu tóte puterile si midilócele la unu gradu mai nalu alu civilisatiunei, in densulu trebue se ne nevoim a respandí in totu timpulu cunoșintele recente de pracs'a vietiei si de spiritulu timpului — si estu-modu ginta se va intari, va fi in stare de a infruntá ori ce pericile.

Asemene dorintie le poti audí astadi si la noi, ori unde convini cu unu barbatu romanu, carele nutresce in anim'a sa o iubire curata catra natiunea sa. — Intre alte popóra mai naintate in cultura se naltia de unu timpu in coci voci diverse in contra preotimei ca datatoria a invetiamantului elementariu.

Multi dintre romani imitéza acele strigate in contr'a clerului. Eu inse, intre cercustarile presinti, ma pururia nu tienu ceva mai periculosu pentru natiunea romana, de catu candu acele strigate s'ar realisá, si scólele nóstre poporale s'ar subtrage de sub salutarea inriurintia a besericii nóstre spre a devén ele in urma pe man'a adversarilor nostri politici de medilou si instrumentu fatalu in contr'a nóstra. Din contra eu asiu face adi preotimei romane si mai mare parte la institutiunea poporala.

Sum adeca de parere ca de óra ce in multe sate léfa invetiatorilor nu se urca peste 20—30 fl. v. a. si de óra ce de la unu docinte care lăcomesce la astu-felu de léfa ne-insemnata, nu putem ascepta unu sporiu pipaitu; deórance preotulu si asiá funtiunéza ca catechetu in scóla: in atari comune pretotindeni forte nimeritu ar fi se se incredintieze oficiulu invetiatorescu preotului. — Credu că in estu-modu tóta anim'a binesimtoria a fiecarui inteliginte romanu si va plecă pulsurile spre intarirea acestui adeveru luandu in socrintia si ace'a că poporulu nostru e mai plecatu catra preotulu seu de catu catra ori-cine altulu, si că preotimea nóstra acum mai in totu loculu posiede o cultura scientifica mai temeinica de catu acei docinti cari lăcomescu la de acele lefsiore marsiave.

Pana aci vorbii despre scóla in catu se atinge de sustinerea esistintiei si caracterului confesiunalu; deci trebu in lantrulu scólelor ce ar fi de a se propune.

Vedemu că Romanii nostri mai toti se ocupă din profesiune cu agricultur'a eredita de la străbuni. — Deci pentru noi num'a agricultur'a e isvorulu principalu alu bunici stari si avutiei natiunali, acest'a ni este radiemulu celu mai puternicu materialu. — Prin urmare déca e vorba ca poporulu séu natiunea se naiteze, atunci cea d'antaiu detorintia ni este ca se invetiámu pre poporu a-si cultivá ratiunalu agrii sei si a economisá mai bine; deórance candu agricultur'a va fi la noi in flóre, asemenea va inflori si natiunea intrágă, din contra nu putem sperá neci unu bine.

Din acestea urmáze, că toti voitorii de bine ai poporului romanu trebue se conlucre intr'acolo ca agricultorii nostri se se folosescă de unu metodu mai ratiunalu intru cultivarea pamentului si se fie economi mai buni. Tóte profesiunile ieu parte la progresele civilisati-

unei; tieranulu singuru jace in leganulu pruncie fara cunoșint'a recerintelor moderne, nebagatu in séma si uitatu de toti, desí elu face poporulu si natiunea mai vertosu la noi Romanii.. Va dice pote cineva că artea agriculturiei e forte usiora si nu cere nici o incordare atentiva. — Acel'a care cugeta astu-felu se insiela forte, de óra ce agricultorulu rationalu trebue se aiba cunoșintia, practica si naturala; trebue se cunoscă natur'a animalelor, a plantelor si a mineralelor caci cu acestea are de a lucra in tota diu'a, inca fisic'a si legile naturali i sunt de lipsa a le sci, de óra ce economul are de a se lupta forte desu cu elemintele naturei si acestea de multe ori sunt in stare a nemici intentiunea agricultorului, déca elu nu va sci a se acomoda acelor legi. —

De aici se poate vedea ce trebuintia absoluta necesaria ni se aréta d'a se propune si economia in scólele nóstre poporali precum si folosulu ce ar putea d'ati natiunei nóstre unu aventu imbucuratoriu in economia.

Oraritia, 12 augustu.

In 10 l. c. s'a deschis espusestiunea de aici despore carca Vi s'a scrisu. Promite rezultatu imbucuratoriu. In 10, 11. si 12. l. c s'a tenu conferintele invetiatorilor catolici.

Consemnarea

Membrilor Asociatiunei natiunale din Aradu pentru cultur'a popornui romanu, — cari in cursul anului 1868/9. si au renoit ofertele sale pe alti trei ani, cari au intrat ca membri nuci, si ceia ce au datu obligatiuni supr'a ofertelor restante din anii trecuti.

I Membri fundatori pe vietia: fl.

- 1) Procop. Jvacovicie episc. in Aradu 500
- 2) Sigism. Popoviciu v. comite in Aradu 150
- 3) E. Filimonu not. com. in Moderatu 40
- 4) Zacharia Miocu parochu in Pocula 40

II Membri renuviți:

- 1) Ardeleanu Iosifa economu in Socodoru 2
- 2) Bordanu Basiliu comisariu in Oravita 2
- 3) Brendus. Constant postariu in Chisesti 3
- 4) Bugarinu Eutimiu decinte in Radna 2
- 5) Bocicu Ioanu economu in Solymos 2
- 6) Brateanu Georgiu jude cumu in Cuvinu 2
- 7) Boczkó Macsim preotu in Comanesci 2
- 8) Bic'a Ioanu notariu comu in Marausu 2
- 9) Bacicai Gligorii economu in Susani 2
- 10) Bucatosi Nicolau docinte in Susani 2
- 11) Cornea Simeonu preotu in Repsigu 6
- 12) Chiril'a Petru preotu in Socodoru 2
- 13) Chiril'a Teodoru economu in Socodoru 2
- 14) Chirila Georgiu cogiocariu in Socodoru 2
- 15) Costa Petru preot in Rohani 2
- 16) Chirilovicu Mih. avocatu in Erdeisius 2
- 17) Draga Avramu economu in Bers'a 2
- 18) Dobosiu Ioanu docinte in Nadabu 2
- 19) Grama Samuilu protopopu in Cherelusu 2
- 20) Gaboru Eutimie economu in Micalaca 2
- 21) Iercanu Ioanu economu in Repsigu 6
- 22) Ioanovicu Vincentiu docinte in Cuvinu 2
- 23) Munteanu Iuliu jurasoru in Aradulu nou 2
- 24) Magdu Moisie preotu in Solymoriu 2
- 25) Montia Ioanu preotu in Micala 2
- 26) Maniu Eutimie notariu com Gavosdi'a 3
- 27) Marina Georgiu economu in Agrisiu 2
- 28) Montia Ambrosiu preotu in Moderatu 2
- 29) Matea Ioanu economu in Ciclova montan 2
- 30) Meteiu Nicolau architectu in Lipova 2
- 31) Nutiu Ioane docinte in Erdeisius 2
- 32) Olteanu Stefanu notariu com in Oravita 2
- 33) Orza Ioane docinte in Ciclova roman 2
- 34) Oprea Arseniu economu in Agrisiu 2
- 35) Onea Georgiu docinte in Moderatu 2
- 36) Popoviciu Flóre preotu in Apateu 2
- 37) Popescu Ioane notariu in Apateu 5
- 38) Purcardiu Achimiiu economu in Cuvinu 2
- 39) Popoviciu Avram preotu in Agrisiu 2
- 40) Popovescu Manasie docinte in Agrisiu 2
- 41) Popescu Teodoru economu in Moderatu 2
- 42) Pescariu Isaia Curatoru Moderatu 2
- 43) Popescu Constant. doc. Ciclova mont. 2
- 44) Popescu Constantin preotu Moderatu 2
- 45) Petroviciu Joanu preotu Ciclova rom. 2
- 46) Popu Luca Paulu preotu Erdeisius 2
- 47) Radulescu Nicolau preotu Chiseteu 2
- 48) Rafila Teodoru teologu absol. Chisineu 2
- 49) Suciu Joane notariu Socodoru 5
- 50) Sangiorgianu Petru cojocariu Cuvinu 2
- 51) Siorbanu Stefan asesoru cot. Aradu 15

- 52) Stanu Ambrosiu economu Agrisiu 2
- 53) Tiapostiu Vasiliu preotu Socodoru 2
- 54) Tulcanu Stefanu preotu Socodoru 2
- 55) Tripotiu Tedoru economu Agrisiu 2
- 56) Toma Georgiu economu Moderatu 2
- 57) Todica Stanu economu Agrisiu 2
- 58) Toda Simeonu economu Erdeisius 2
- 59) Ungureanu Paulu preotu S'a ina 2
- 60) Veresiu Georgiu Maestru Chisineu 2

III Membri noi intrati in Asociat:

- 1) Avramu Pavelu economu Apateu 2
- 2) Adler Moritz comercante Apateu 2
- 3) Braie Nicolau comerci. Tievanul mar 2
- 4) Bocianu Ioane sped. posta Dognaciea 2
- 5) Bireu Michaiu economu Bers'a 2
- 6) Bradeanu Ioane economu Galsia 2
- 7) Boczkó Georgiu preotu Siadu 2
- 8) Bîtea Teodoru preotu Secaciun 2
- 9) Borlea Teod. perc. com. com Cherelusu 2
- 10) Codreanu Iosifu candatu avoc. Aletea 2
- 11) Candrea Ger. proto. not. Baia de crise 2
- 12) Cieu Petru economu Bers'a 2
- 13) Constanu Macsa Economu Galsia 2
- 14) Capitanu Ivane preotu Beliu 2
- 15) Capitanu Iosifu preotu Susagu 2
- 16) Caton'a Ioane preotu Cionthiz 2
- 17) Cociu Ioane economu Bohani 2
- 18) Covaciu Gligorii economu Bohani 2
- 19) Chirilovicu Stefanu comer. Erdeisius 2
- 20) Cociub'a Ioane privatistu Aradu 2
- 21) Cociuba Iosifu privatistu Aradu 2
- 22) Dogariu Georgiu proprietar Aradu 10
- 23) Derle Moisie economu Galsia 2
- 24) Deacu Georgiu docinte Moderat 2
- 25) Domocusiu Petru economu Moderat 2
- 26) Domocusiu Ioanu economu Moderat 2
- 27) Deheleanu Iosifu not. com. Jancahidu 2
- 28) Erdélyi Demetru avocatu Aradu 2
- 29) Florescu Petru proprietar Aradu 2
- 30) Francu Ioane prototis. Baida de crise 2
- 31) Ferentiu Simeonu economu Tievan ma. 2
- 32) Gurbanu Constantin teo absol. Aradu 2
- 33) Guliu Iaane juratu com. Tievanul m. 2
- 34) Gerg'a Leontie preotu in Micalaca 2
- 35) Ghita Antoniu preotu in Pintea 2
- 36) Gavrilete Pavelu docinte in Beeliu 2
- 37) Goldisiu Petru preotu Mocirl'a 2
- 38) Ghergariu Moise preotu in Nadalbesci 2
- 39) Hudetz Franciscu Chirurgu in Aradu 2
- 40) Heriou Vas. jude comun. in Cherelusu 2
- 41) Iorgoviciu Dimit. caltinariu in Aradu 2
- 42) Iosia Iotia ecenomu in Cuvinu 2
- 43) Kóvér Ignatie asses. cott. in Temisiéra 2
- 44) Miclea Luc'a notariu com. in Cacov'a 2
- 45) Mangiuc'a Ioachimu preotu in Brosceni 2
- 46) Miocu Iosifu docinte in Brosceni 2
- 47) Maiorul Pavelu preotu in Saiteni 2
- 48) Matiu Ioane asses. cott. in Baia de Cr. 2
- 49) Marginentiu Dam. docin. in Secusiciu 2
- 50) Matco Zacharie econ. in Bers'a 2
- 51) Matoviciu Vinc. pr. in St. Micalausiul m. 2
- 52) Misc'a Petru econ. in Apateu 2
- 53) Marchisiu Josifu protopópa in Becliu 2
- 54) Marchisiu Petru preotu in Birh'a 2
- 55) Munteanu Zenobiu preotu in Zagadén 2
- 56) Motiu Teodóre preotu in Cuvinu 2
- 57) Malitau Ivane docinte Bohoini 2
- 58) Montia Teodóre cand. de avoc. Aradu 2

(Va urmá.)

Afaceri natiunale bisericesci.

Circulariu metropolitanu catra Présantii Parinti Episcopi alu Aradului si Caransebesului din 19 iuliu 1869 nr. metr. 36.

Présantite Domnule Episcópe!

Inaltulu ministeriu de cultu prin harthia sa din 14 iuliu a. c. nr. 10,321 me inscintieza: cumca Maiestatea Sa cesaro-si apostolico-regesca s'au indurat a sanctiuná prin prenalt'a resolutiune din 28 Maiu a. c. Statutulu organicu compusu prin congresulu nostru nationalu romanu, care eu l'am fostu substernutu sub numeru metropolitanu 36 din 26 octobre 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu sustatorele legi, si fatia cu aducerea in armonia a principiilor care congresulu au stabilitu in acestu statutu organicu.

Acésta a aducu Précinstielor Vóstre la cunoșintie spre acelu scopu, că in intielesulu § lui 176 din sanctiunatul statutu organicu se publicati in protopiatole, respective fara amenare, cumca Majestatea Sa cesaro-si apostolico-regesca s'au indurat a santioná statutulu organicu alu provinciei nóstre metropolitane, care l'au elaboratu congresulu nostru nationalu romanu bisericescu tenuetu la Sabiu de la 16, 28 septembrie pana la 7/19 Octobre 1868, — si totdeodata se luati mesuri, ca sanctiunatul statutu se se puna fara amenare in lucrare dupa gradurile partilor constitutive ale unui protopiatu, incepndu de la constituirea si regularea parochielor singuratici si pasindu la constituirea si regularea protopiatelor, si Ve provocu pe Précinstiile Vóstre, ca acésta organisare a parochiilor si protopiatelor se se faca astfeliu, ca eu se potu scrie negresitu tienerea Sinodului Archidiecesanu pe duminec'a Santului Tom'a potrivit § lui 89. din Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamá si Congresulu nationalu romanu bisericescu pe antaile octubre a. viitoru dupa §. 152 din acelasi Statutu.

In fine Ve incunoscintiezu, că spre orientarea mai buna a clerului si a clerului si a poporului nostru credinciosu am dispusu, a se tramite pe sam'a fiecarei parochii in daru cate unu exemplarul din Statutulu organicu

sanctionat. — Particularii potu trage de la directiunea tipograficii nóstre archidiecesane exemplare din acelu Statutu pre langa 20 cr. v. a.

Eu recomandu Présantici Tale, ca organizarea parochielor si a protopiatelor se se faca astfeliu, ca Présant'a Ta se poti scrie negresitu tienerea sinodului eparchialu pre Duminec'a Santului Tom'a a. v. potrivit §-lui 89. din Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamá congresulu nationalu bisericescu pre 1-lea octobre a. v. dupa §-fulu 152 din acel'a-si statutu.

In fine se binevoiesci a-mi dà de scire, că cate parochii sunt in eparchia Présantiei Tale, ca spre orientarea mai buna a clerului si poporului nostru credinciosu se potu trame pre sem'a fia-carei parochii in daru cate unu exemplarul din Statutulu organicu sactiunat. Particularii potu trage de la directiunea tipografiei archidiecesane exemplare pre langa 20 cr. v. a.

S a b i i u , 19. iuliu 1869.

Nr. Cons. 770 ex 1869.
Précinstiilor Parinti Protopopi si Administratori Protopopesci!

Inaltulu Ministeriu de cultu prin harthia sa din 14 iuliu a. c. Nro. 10321 me inscintieza: cumca Maiestatea Sa cesaro-si apostolico-regesca s'au indurat a sanctiuná prin prenalt'a resolutiune din 28 Maiu a. c. Statutulu organicu compusu prin congresulu nostru nationalu romanu, care eu l'am fostu substernutu sub numeru metropolitanu 36 din 26 octobre 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu sustatorele legi, si fatia cu aducerea in armonia a principiilor care congresulu au stabilitu in acestu statutu organicu.

Acésta a aducu Précinstielor Vóstre la cunoșintie spre acelu scopu, că in intielesulu § lui 176 din sanctiunatul statutu organicu se publicati in protopiatole, respective fara amenare, cumca Majestatea Sa cesaro-si apostolico-regesca s'au indurat a santioná statutulu organicu alu provinciei nóstre metropolitane, care l'au elaboratu congresulu nostru nationalu romanu bisericescu tenuetu la Sabiu de la 16, 28 septembrie pana la 7/19 Octobre 1868, — si totdeodata se luati mesuri, ca sanctiunatul statutu se se puna fara amenare in lucrare dupa gradurile partilor constitutive ale unui protopiatu, incepndu de la constituirea si regularea parochielor singuratici si pasindu la constituirea si regularea protopiatelor, si Ve provocu pe Précinstiile Vóstre, ca acésta organisare a parochiilor si protopiatelor se se faca astfeliu, ca eu se potu scrie negresitu tienerea Sinodului Archidiecesanu pe duminec'a Santului Tom'a potrivit § lui 89. din Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamá si Congresulu nationalu romanu bisericescu pe antaile octubre a. viitoru dupa §. 152 din acelasi Statutu.

Particularii potu trage de la directiunea tipograficii nóstre archidiecesane exemplare din acelu Statutu pre langa 20 cr. v. a.

Sibiu in 20 iuliu 1869.

Suplementu la „ALBINA“ nr. 64.

Statutu organicu

al bisericei ortodoxe romane din Ungaria si Transilvania.

Dispusestiuni generali.

I. Biserica ortodoxa romana din Ungaria si Transilvania ca biserica autonoma, dupa dreptul ei canonic garantata si prin art. de lege alu IX din anul 1868 — pre langa sustinerea pre inaltului dreptu de supraveghiere alu Majestate Sale inviolabile — si reguleza, administrarea si conduce afacerile sale bisericesc, scolari si fundatiunali in tota partile si factorii ei constitutivi independinte dupa form'a represen-tativa.

Statutul organicu presinte privesce dura la organizarea bisericei ortodoxe romane din intreg'a provincia metropolitană din Ungaria si Transilvania.

II. Elementul acestei provincie metropolitane este: clerul si poporul credincios, era partile constitutive ale ei sunt: 1. Parochiale, 2. Protopresiterale, 3. Monastirile si 4. Eparchiale.

III. Pusetiunea, ce are in biserica clerulu si poporul provinciei metropolitane, i da dreptul de a participa individualmente ori prin reprezentanti la tota actiunile bisericesc, scolari si fundatiunali, si-i impune detori'a de a suporta tota greutatile, dela cari este conditiunata bunastarea bisericei.

Fia-care parte constitutiva a metropoliei are dreptu a regulă, administră si conduce independiente de alta parte constitutiva sie-si egala afacerile sale bisericesc, scolari si fundatiunali, — si fia-care parte constitutiva mai mica, — si continua actiunile sale bisericesc, scolari si fundatiunali, — in afacerile partei constitutive mai mari pana la metropolia prin reprezentantii sei.

IV. Tota actiunile partilor constitutive amintite in punctele precedenti se indeplinesc prin sinodele parochiale, protopresiterale, eparchiale, si prin congresul natuinalu bisericescu, (Sinodul metropolitanu).

V. Pentru administrarea si conducedrea afacerilor bisericesc, scolari si fundatiunali se va asiedia cate unu comitetu si cate o epitropia in fiacare parochie si protopresiteratu, era in eparchia si metropolia cate unu Consistoriu.

VI. Jurisdictiunea bisericesca statutu in afacerile judeitali, catu si cele administrative se va exercita prin scaunele protopopesci, ca instant'a 1-a, prin consistoriele dicescane respective arhidiocesane ca instant'a 2-a si prin consistoriu metropolitanu ca instant'a 3-a.

Dispusestiuni speciali vor indica obiectele in privint'a caror'a cursulu instantielor se schimba.

VII. Spre efektuirea vre-unei dispusestiuni, ce se face prin vre-o jurisdictiune seu autoritate bisericesca, se potu intrebuinta numai midilöce bisericesci si morale.

In casuri extraordinarie de renititia inse, spre sustinerea ordinei bune, se poate recură si assistint'a potestatei civile.

VIII. Susu atinsele parti organice ale metropoliei se vor ingriji de timpuriu de midilöcele intelectuale si banale, cari se cera spre ajungere scopurilor bisericesc, scolari si fundatiunali, si in catu nu li-ar succede loru de a pota intimina cheltuielile recerute nici in urm'a colectelor facute in afara de metropolia, — intru atata si-vor luu refugiu la statu spre ajutorire.

IX. Spre sustinerea unitate dogmatica si canonice intre cele două metropolie, — roman'a si serb'a, precum si spre aperarea intereselor comune ale religiunelui ortodoxe resaritene, se constata neccesitatea unui sinodu comunu, constatatoriu din ambii metropoliti si din episopii sufragani ai acestoru două metropoliei.

Constituirea acestui sinodu se concrede contiegerii imprumutate cu congresul greco-oriental serbescu.

X. Recapitulandu cele espuse, statutul organicu presinte tracteaza dura despre urmatorele: 1. despre parochii;

2. " protopresiterale;
3. " monastiri;
4. " eparchii si
5. " metropolia.

Capu I. Parochia.

§. 1. Parochia ca comuna bisericesca este intrunirea crestinilor cu midilöcele materiali si morali spre a sustine un'a seu mai multe biserici, scole si cimitirie, unulu seu mai multi preoti si invetiatori, precum si cel'a laltu personalu trebuinciosu.

Astrelui de parochia se numește matre.

§. 2. Intrunirea aceloru crestini inse, cari nu sunt in stare a-si tiené paroecu, scola si cel'a laltu personalu trebuinciosu, se alatura la o parochia matre vecina sub nume de filia, avendu in afaceri bisericesc, scolari si fundatiunali asemenea drepturi si detorintie cu consotii loru din parochia matre.

§. 3. Déca, vre-o filia ar vré se se faca parochia matre, are a petitiună la scaunulu protopescu documentandu, cumca e in stare a se sustiné, ca parochia matre in intiesulu §. 1.

Astrelui de causa, dupa ascultarea parochiei matre, se substerne consistoriului respectiv spre decisiunea finala.

§. 4. Déca vre-unu strainu vré a se asiedia intr'o parochia si a se face membrulu ei, este datoriu a se legitimă inaintea sinodului parochialu, ca este de relegea greco-orientale si numai dupa o astrelui de legitimare si decursu de 6 septemani se va bucură de incorporarea in acea

parochia si de-drepturile ei parochiale, dara va fi totu deotata detoriu a purtă si greutatile asemenea celor lalti parochiani locali.

§. 5. Afacerile parochiei, se indeplinesc 1. prin sinodulu parochialu, 2. prin comitetulu parochialu, 3. prin epitropi'a parochiala.

Art. I. Sinodulu parochialu.

§. 6. In sinodulu parochialu ieu parte toti parochianii majoreni, de sine statatori, nepetati, cari si implinesc datorintile parochiale.

§. 7. Agendele sinodului parochial sunt: 1. Alegerea membrilor comitetului parochialu.

2. Alegerea paroecului, capelanului, diaconului, epitropilor parochiali, profesorilor si invetiatorilor.

3. Esaminarea si aprobararea proiectelor comitetului parochialu despre edificarea, repararea sau indiestrarea bisericei, scolei, casei parochiale, sau altor realitatii bisericesc, scolare si fundatiunale.

4. Esaminarea si aprobararea midilöcelor proiectate din partea comitetului parochialu, pentru inaintarea fondurilor spre scopuri bisericesc, scolari si filantropice.

5. Esaminarea si aprobararea proiectului comitetului parochialu pentru dotatinea paroecului, capelanului, diaconului, profesorilor, invetiatorilor si celuia laltu personalu trebuinciosu.

6. Alegerea membrilor sinodului eparchialu, si ai congresului natuinalu.

7. Priveghierea, ca comitetul si epitropii parochiali se-si iuiplinesc chiamarea, dupa prescrisele acestui statutu organicu.

8. Subternarea decisiunilor proprii prin protopresiteru consistoriului concernante spre pertractare ulterioara.

§. 8. In diu'a celebrarrii sinodului parochialu are a se tiené sant'a liturgia cu chiamarea duchului santi.

§. 9. Diu'a celebrarrii sinodului parochiale impreuna cu obiectele pertractande au a se publica in biserica cu optu dile mai nainteprin parochulu localu si a se dă de scire protopresiterului, ca ertandu-i impregiurabile se pota luu parte si elu la sinodul parochialu.

§. 10. Presedintele ordinariu alu sinodului parochialu este parochulu, era unde statuina acescua este veduvita — administratorulu parochiei. Aceasta este datoriu inse a cede presidiulu protopresiterului, déca acel'a este de fatia, in caru casu densulu occupa loculu de vice-presidinte. Fiindu parochulu, respective administratorul impedecat, si de' cum-va in parochia nu sunt si alti preoti, atunci celu mai betranu in servitu occupa scaunulu presidialu, era lipsindu si acesta protopresiterulu este indrepatit a in creditintă presidiulu vre-unui preotu din alta parochia.

Presedintele este responsibele pentru ordinea cea buna, este datoriu a propune obiecte spre desbatere si pertractare. Nu se pota pertracta nici unu obiectu, pre care densulu nu l'a pus la ordinea dilei.

Membrii sinodului inca au dreptulu de a face propuneri spriginite ecclu putinu de trei dintre densii, si presedintele este indatorat a defige ordinea pentru pertractarea loru inca in decurgerea acelui-si sinodu.

§. 11. Presedintele are dreptulu de a disolvă sinodulu parochialu din caus'a disordinei, fiindu datoriu despre acestu casu a referi protopresiterului, era acesta consistoriului concernante.

§. 12. Sinodulu parochialu se va tiené regulat odata in anu in lun'a lui ianuariu; se pota tiené inse si estraordinariu déca acesta ar cere vre-unu obiectu din cele espuse in §. 7. spre exemplu: alegerea paroecului, capelanului, diaconului, epitropilor, profesorilor si invetiatorilor.

§. 13. Sinodulu parochialu, ce se va tiené pentru alegerea paroecului, capelanului, diaconului, profesorilor si invetiatorilor, se conchima prin protopopu, carele totodata si presedintele unui asemenea sinodu.

Protopopulu inainte de sinodu se intielege cu comitetul parochialu in privint'a individilor candidanti, cari aspirandu la trépt'a preotie trebuie se fie teologi absoluti, apti si pentru chiamarea invetiatorésca si prevedinti cu atestatulu consistoriului despre qualificatiunea loru de a imbracă postulu preotescu. (V. §. 121.)

Iera indvidi cari concurg la vrumu postu de professoru sau invetiatoru trebuie se produca, pre langa atestatul de capacitatea statorita in art. d. lege XXXVIII. 1868, si de la consistoriu eparchiale atestatul de qualificatiune.

§. 14. Sinodulu parochialu si alege din sinodulu seu seu dintre ceilalti membri parochiali unulu seu doi notari spre purtarea lucrurilor scripturistice, carii de cumva sunt alesi dintre membrii sinodului, au votu dicisivu.

§. 15. Spre aducerea unei decisiuni valide se cere padirea formelor prescrise in §§. 9. 10. si 13. si majoritatea voturilor membrilor presinti.

Déca voturile sunt egali, dirima votulu presedintelui.

§. 16. Recursele contr'a vreunei decisiuni a sinodului parochialu se potu face in 14 dile la scaunulu protopresiteral, de unde se inaintează la consistoriulu eparchialu.

Recursele intrate dupa espirarea a loru 14 dile nu se ieu in consideratiune.

Art. II Comitetulu parochialu.

§. 17. Comitetulu parochialu este corpora-

tiunea alăsa din sinodulu parochialu pentru a reprezenta in afara comun'a bisericesca, a portă si conduce afacerile ei in privint'a economica a bisericei, scolei si fundatiunilor.

§. 18. Membrii comitetului parochialu se alegu pre 3 ani, se potu inse si realege.

Comitetul parochialu se compune in parochie pana la 1000 de suflete din 10, pana la 1500 din 15, pana la 2000 din 20, pana la 2500 din 25, si de acolo in sus din 30 de membri.

Tatalu si fiiliu, mosiulu si nepotulu, fratii, socrul si ginerele nu potu fi deodata membri comitetului.

Parochulu, respective administratorulu parochiei este membru naturalu alu comitetului, er' unde de presinte sunt mai multi parochi celu mai inaintat in servituu.

Comitetul parochialu constituindu-se, si-alege presedinte si notariu. Presedintele se alege din sinodul comitetului, notariul inse pota fi si alti individu aptu, carele de nu este membrul comitetului, are numai votu informativu.

§. 21. Comitul si va tiené sedintele, cindu va cere trebuinta, er' regulat cu finea lunei lui Iuliu si Decembre a fie-carui anu; ca sinodulu parochialu, ce se tiene in lun'a lui Ianuariu (§. 12) se-si pota asterne raportul generalu despre avearea miscatiori si nemiscatiori a bisericei, scolei si fondelor, si ratiositulu anului precum si unu proiectu de bugetu despre spesele bisericei, scolei si fondurilor pre an. viitoru.

§. 22. Pentru validitatea decisiunilor comitetului parochialu se cere presint'a majoritatea absolute a membrilor si majoritatea voturilor.

Déca voturile sunt egali, dirima votulu presedintelui.

§. 23. Sfer'a de activitate a comitetului parochialu este urmatorea:

1. A inventa avearea miscatiori si nemiscatiori a bisericei, scolei si fondurilor si a tie-n in evidinta; acestu inventarul se compune in trei exemplarie, dintre cari unulu se pastreaza la epitropi'a parochialu, alu doilea la comitetu, er' al treilea se substerne consistoriului.

2. A ingrijiti pentru sustinerea in intre-gime a averei miscatiori si nemiscatiori a bisericei, scolei si fondurilor.

3. A pastrat in stare buna edificiale bisericesc, scolari si fondationali.

4. A provadé biserica cu trebuintiosele icone, vase sancte, carti si alte aparamente pentru servitiulu dumnedieescu si scol'a cu mobilele si aparatele recerute.

5. A scrie concursu pentru ocuparea postului de parochu, capelanu, diaconu, profesoru, si invetiatoru, in urm'a avutiei contiegeri eu protopresiterulu localu si respective cu directiunea scolarii.

6. A se consulta si a combinat cu protopresiterulu respective directiunea scolara list'a candidatilor, cari au concursu pentru postul de parochu, capelanu, diaconu, profesoru si invetiatoru.

7. A afli midilöcele trebuintiose pentru eventuala edificare si reparare a bisericei, scolei, casei parochiale si a altor realitatii ale fondurilor, si a relatiună despre ele sinodului parochialu.

8. A tractat despre afarea midilöcolor, ce se receru la dotatiunea parochialu, capelanului, diaconului, profesorilor si invetiatorilor si a relatiumă despre aceea sinodului parochialu.

9. A prefis conditiunile, ce trebuie se le observeze epitropii la esarendarea realitatilor bisericesc, scolari si fondationali.

10. A prefis modalitatea elocarei bani-lor disponibili ai bisericei, scolei si fondatiunilor.

11. A esaminat anului ratiocinu epitropiei, si alu substerne sinodului parochialu.

12. A alege pre cantori, clopotari si pre-alti servitori bisericesc si scolari. De cantori numai acei indvidi potu fi alesi, cari produc de la protopresiterulu atestatul de qualificatiune.

13. A nesu pentru religiositatea si moralitatea membrilor parochiali, precum si pentru desradecinarea datinilor stangace si desfrenarei prin midilöce morale si pedepse mai mici bisericesc, si a cere ajutoriulu protopresiterulu, era la casu de necesitate alu episcopului spre restaurarea religiositatii si moralitatii.

14. A apără vredia si onorea bisericei si comunitate parochiale in intielesulu legilor.

15. A face protopresiteratul si prin acesta consistoriului eparchialu ori ce propune si plansore privitor la tréba bisericesca, scolare, si fundatiunale.

16. A sprijinit pre copiii seraci intru frequentarea scolii parochiale prin provederea loru cu carti scolare.

17. A duce protocolu despre tota afacerile sale, a tiené actele in ordinea cuvinicioasa si a le pastră in archivu.

Art. III. Epitropi'a parochiala.

§. 24. Epitropii parochiali sunt acei barbati din parochia, caror'a li se concrede avearea parochiale, scolare si fondationale.

§. 25. Epitropii se alegu prin sinodulu parochialu dintre cei mai meritati barbati ai parochiei. Acestia nu potu fi ruditii intre sine ranala si siese gradu de sange si 4-a de cuscire.

§. 26. Pentru parochie pana la 1000 de suflete se alegu doi, pana la 25

de sange și alu 4-lea de cuse, și nu potu hui parte la pertractarile, unde cu vre-o parte litiganta sunt în aceea-si măsura rudiți.

§. 36. Scaunulu protopresviterulu va tiené regulata siedintele sale din luna luna; înse in casuri urginti se potu tiené si siedintie extraordinaric.

§. 37. Apelatuni de la scaunulu protopresviterulu se potu face la consistoriulu eparchialu in 14 dile, ér cele mai tardi facute nu se ieu in consideratiune, si otarirea scaunului protopresviterulu se pune in lucrare; afara de cauzele matrimoniali, terminaté cu totala despărțire a partilor, cari trebuiecă din deregatoria a se substerne consistoriului respectivu.

Art. II. Sinodulu protopresviterulu.

§. 38. Sinodulu protopresviterulu este reprezentantia preotiei si comunelor parochiali din protopresviteratu asi, ca preotinea se fia reprezentata in o tertialitate, éra comunele parochiale in döne tertialitatii.

In protopresviteratulu, care numera preste 20,000 suflete, numerulu membrilor sinodului protopresviterulu consta din partea preotiei din 12; din partea comunei bisericesci din 24; éra unde numerulu sufletelor este mai micu de 20,000, acolo va consta din partea preotiei din 8, éra din partea comunelor parochiali, din 16 membri.

§. 39. Acele sinode cari alegu pre protopresviterulu constau din numeru indoit de membri.

§. 40. Membrii sinodului protopresviterulu se alegu pre 3 ani, si se potu realege.

Membrii eclesiastici ai sinodului protopresviterulu se alegu prin preotinea tractuale in locul destinat, éra catu pentru membrii mirenii, protopresviteratulu se impartiesce in atatea cerci electorali, cati membri mirenii sunt de a se alege intru intielesulu §-lui 38.

Pentru sinodulu alegatoriu de protopresviterulu, in fia-care cercu electoralu se vor alege cate duoi membri mirenii.

Alegatori sunt toti aceia, cari posiedu calitatile prescrise in § 6.

Dispusetiunile necesari pentru conduceră se si efectuiera actului de alegere se concredu consistoriului eparchialu, pana la o alta dispositiune facenda din partea sinodului eparchialu.

§. 41. De membri sinodului protopresviterulu potu fi alesi numai aceia, cari posiedu calitatile prescrise in §-lui 6.

§. 42. Cu ocasiunea conchiamarei sinodului protopresviterulu, care trebuie se se publice eu 14 dile, presiedintele este detoriu a publica si obiectele, ce se vor pertracta in sinod.

§. 43. Ca sinodulu protopresviterulu se pota aduce otarire valida, se recere, ca afara de presiedintele se ie parte la acel'a celu putienu majoritatea membrilor.

§. 44. Sinodulu acest'a si-alege din seu afara de sinulu seu pre notariu pentru lucrările scripturistice, carele pota fi preotu seu laicu.

§. 45. Sinodulu protopresviterulu se tiene odata in anu la 1-a séa a 2-a Dumineca a lunei lui Fauru, si la conchiamarea lui se observéa cele din §. 42; in casuri urginti se pota conchiam si estraordinariu, candu adeca protopresviterulu seu döne tertialatii a membrilor vor asta de lipsa tienera estraordinaria a acelui'a spre pertractare vre-unui obiect insemnat bisericescu, scolaru seu fundatiunalu.

Despre celebrarea unui sinodu protopresviterulu estraordinariu trebuie inscintiatu si consistoriulu eparchialu.

§. 46. Protopresviterulu ca presiedinte, respective suplinirea lui, este respundietoriu pentru bur'a ordine a sinodului, precum si pentru aceea, ca acolo, numai obiectele enumerate in § 50 se se tractiveze cu fric'a lui Dumnedie, si modestia, si ca conclusele se fia basate pre instiutiunile bisericesci, si pre ordinatiunile archieesci, a consistoriului si sinodului eparchiale.

Candu sinodulu protopresviterulu se ar lasa in obiecte, caru nu se tienu de sfer'a lui, seu bun'a ordine s'ar vatem si la admonitiunea presiedintelui nu s'ar restitu' ordinea cuvinicioasa, atunci presiedintele este detoriu a inchiea protocolul, a disolue sinodulu si a relatiună consistoriului eparchialu cerendu invatiune pentru pasii ulteriori.

§. 47. Sta in voi'a libera a membrilor a-si da votu separatu, si a pofti, ca acel'a se se petreca in protocolu, ince numai acelu votu separatu, carele in 24 de ore se da in scrisu, se pota primi si petrece in protocolu.

§. 48. Presiedintele prefuge ordinea obiectelor pertractande, pentru aceea ori-ce propunere din partea unuia seu mai multor membri are a se insinua presiedintelui, care in contieglea cu sinodulu prefuge ordinea si timpul, candu acea propunere are se vina la pertractare.

§. 49. Protocolul sinodului protopresviterulu dupa ce s'a autenticat, lu subseru presiedintele si notariulu; asemenea si expeditiunile si estrasele inca se subseru prin densii.

§. 50. Afacerile sinodului protopresviterulu sunt:

1. Obiectele economico-bisericesci, scolari si fundatiunali, privitorie la protopresviteratu.

2. Alegerea protopresviterului, a membrilor secunului protopresviterulu, a profesorilor si invetitorilor pentru scólele tractuali si presintarea actului de alegere la Consistoriulu eparchialu.

3. Inaintarea trebei scolare din protopresviteratu, si

4. nesunti'a pentru sustinerea védiei si autonomiei bisericei. —

§. 51. Pentru tienerea sinodului protopresviterulu, in care se va alege noulu protopresviterulu, consistoriulu eparchialu va denumi unu comisariu, pre care lu va impoternici spre conchiamarea si celebrarea sinodului. —

§. 52. In diu'a alegerei comisariulu eparchialu celebréza sant'a liturgia cu chiamarea santului duthu, si tiene o cuventare potrivita actului alegerei.

§. 53. Dupa sant'a liturgia membrui sinodului se aduna seu in biserica, seu intr'o sala si din sinulu loru tramtut o deputatiune la comisariu spre alu invitá la sinodu si deschiderea lui; comisariulu venindu occupa loculu de presiedinte; tiene o cuventare catra alegatorii si apoi preda notariului spre cetire imputernicirea consistoriala.

Dupa aceea face verificarea alegatorilor si pasiesce la actulu alegerei chiamandu la votare pre rendu.

Aclamatiune nu se primește, ci numai votisare, secreta.

Fie-care alegatoriu preda presiedintelui comisariu votula seu in scrisu si dupa ce s'au adunatu voturile, presiedintele le numera, deschide si le cetește cu vóce inalta.

Acci trei individi, cari au intrunitu cele mai multe voturi, se presinta consistoriulu eparchialu, spre a denumi pre unulu dintre ei.

Alesulu, respective denumitulu trebuie se fie barbatu aptu si bine meritatu pre terenul bisericescu.

§. 54. Noualesulu respective denumitulu protopresviterulu inainte de a-si incepe functiunea se presinta la episcopulu eparchialu spre hirotesia si inzestrare cu singilia, despre tota acestea se inscintieza protopresviteratulu prin unu circulatu archierescu, si noulu protopresviteru intra in activitate.

§. 55. Alegerea membrilor scaunului protopresviterulu, a profesorilor si a invetitorilor pentru scólele tractuali (a protopresviteratulu), se efectuiese sub presiedinti'a protopresviterulu.

Ia alegerea celor antaii numiti sunt de a se observa cele prescrise in §. 53 era pentru ocuparea posturilor de profesori si invetitori protopresbiterulu, in intielegere cu comitetul sinodului protopresbiterulu, escrie concursu. Dupa espirarea terminului concursuale protopresbiterulu asemenea in contielegere cu comitetul amintit compune list'a concurrentilor si o prezinta sinodului, care apoi candidaza prin alegere trei barbati qualificati pentru carier'a crescerei, intru intielesulu legei, si bine meritati pre terenul scolaru si actele alegerei le substerne consistoriului respectivu spre denumire.

Art. III Comitetulu protopresviterale.

§. 56. Comitetulu protopresviterale este acea corporatiune alesa din membrii acestuiu, care efectuiese conclusele sinodului, si este chiamata a duce si conduce mai deaprope afacerile comune ale intregului protopresviteratu, in privint'a economico-bisericesca, scolare si fundatiunale.

§. 57. Membrii acestui comitetu se alegu pe 3 ani prin sinodulu protopresviterulu cu pluritate voturilor, si se potu realege.

§. 58. Acestu comitetu consta in protopresviteratele pana la 20000 de suflete din 6; ér in cele preste 20000 de suflete din 12 membri, a caroru una tertialitate este din clerus; ér döne tertialitati din mirenii.

§. 59. Presiedintele comitetului este protopresviterulu, respective suplinirea lui.

§. 60. Comitetulu insusi si-alege personalu manipulante.

§. 61. Conclusu validu se pota aduce numai, deca la pertraptare au luat parte afara de presiedinte celu putienu patru si respective optu membri. Candu voturile sunt egali, votulu presiedintelui dirima.

§. 62. Comitetulu si-tiene de regula si-dintiele de patru ori pre anu si adeca: in Januariu, Aprile, Juliu, si Optobre,—ér in casu de urginti si mai adeseori.

§. 63. Agendele lui sunt acelea in trebile comune a protopresviteratului, cari in trebile, ce se tienu de parochia, sunt ale comitetului parochiale.

Art. IV. Epitropia protopresviterale.

§. 64. Pentru manipularea speselor, ce se receru spre acoperirea trebuinilor bisericesci si scolari a intregului cercu protopresviterale ca atare, precum si pentru administrarea fundurilor bisericesci si scolari a intregului cercu protopresviterale ca atare, precum si pentru administrarea fondurilor bisericesci si scolari, ce s'ar infinti pentru intregul protopresviteratu, se va asiedia o epitropia protopresviterale pre cate trei ani, si are pentru intregul cercu protopresviterale acel'a si cercu de activitate, ce compete epitropilor parochiali in afacerile sale.

§. 65. Acolo, unde spre sustinerea unui institutu scolare mai inaltu concura comunele din döue seu mai multe protopresviterate, alegandu-se din comitele protopresviteratelor concurente unu comitetu centrala scolare, se va alege prin si din acest'a si o epitropia centrale analoga §-lui 28.

Capu III. Monastirile.

§. 66. Monastirea este locuinta a celor persoane bisericesci, cari sunt intruite canonice prin votu solenu de a-si petrece vieti'a in tota infrenarea, in seracia, si obedientia.

§. 67. Monastirea de o parte intrunesce in

sine calitatile unei comune bisericesci, de alta parte inse este coordinata unui protopresviteratu, si ca atare e supusa numai autoritatilor eparchiali. —

§. 68. Monastirea se pota fondá si infintiata numai eu convoiearea si binecuvantarea episcopului concerninte; ér fondatoriul este detoriu se asigure isvorale de venite necesarie spre sus-tinere monastirei.

§. 69. Din monastiri nu se potu face loca-siuri luminesci.

§. 70. Monachii cu cel'a-laltu personalu din monastire stau sub nemijlocita superinspec-tiune a prepositului; era medilocitu sub jurisdic-tiunea episcopului, respective Archiepiscopului diecesanu.

§. 71. Celu cee va se se faca monachu, debue se se supuna cereare canonice, apoi afandu-se demnu prin sinodulu monastirescu de a se primi in tagm'a monachale, prin prepositul monastirei se aréta episcopului respective Archiepiscopului, si i se da binecuvantarea archi-erescu.

§. 72. Monachii fara privire la hirotonia seu hirotesia impreuna cu prepositii loru sunt detori a se parta strinsu si conscientiosu conformu prescriselor canonice.

§. 73. Afacerile monastirei se indeplinesc prin sinodulu monastirescu, la care iau parte toti ieromonachii cu votu decisivu, era ierodiacaonii numai ca ascultatori si ca notari cu votu infor-mativu.

§. 74. Presiedintele sinodului monastirescu este prepositul, carele totu-deodata este indeplinu-detori a tiené ordinea buna in consultari. La in-tomplarea mörtei prepositului, sinodulu si-alege dintrt ieromonachi presiedinte interimale.

§. 75. Notariul se alege dintrt ieromonachii, ierodiacaonii seu monachi care duce proto-colul si cele-lalte lucuri scripturistice.

§. 76. Protocolul si speditiunile se subseru de prepositu, si se contrasemniza de notariu.

§. 77. Conclusele se facu prin pluralitatea voturilor, candu voturile sunt egali, votulu presiedintelui dirima. Votu separatu numai atunci se primește, si alatura la acte, déca s'a datu in scrisu, si acést'a trebue in 3 dile sose se face, caci mai tardi nu se primește. Se pota inse cere si prelungire, ce nu se pota denegă, caci la din contra se pota apela la episcopulu.

§. 78. Fia-care monastire trebuie se aiba economu, carele manduce partea economica a monastirei potrivitu concluselor sinodului si iniatiunilor prepositului. Economul este detoriu a tiené in evidintia starea materiale a mona-stirei, si cu finea anului solaru a substerne sinodului ratiociniu documentat.

§. 79. Afacerile sinodului monastirescu se estindu atatu la partea religioasa, bisericesca, si disciplinaria, cati si la partea economica.

Accele sunt urmatorele:

1. Desemnarea servitului speciale pentru fia-care ieromonachu, ierodiacaonu si monachu si alu economului.

2. Primirea novitilor inainte de a se primi in tagm'a monachale.

3. Reprezentarea si rugarea catra episcopulu pentru primirea novitilor in tagm'a mona-chale.

4. Consultarea si concheierea de a se hirotoni monachulu de ierodiacaonu si ierodiacaonulu de ieromonachu, si presentarea loru episcopului.

5. Manipularea si tienerea in evidintia a ave-rei monastiresci, si spre acestu scopu facerea unui inventarul despre tota avere monastirei, revederea acestei conscrieri din timpu in timpu si adeca celu putienu odata pre anu.

6. Consultarea si conclusulu pentru erogatiunile anuale erdinare ale monastirei, sprc care scopu se cere aprobararea episcopésca.

7. Consultarea si staverirea erogatiunilor estraordinarie.

8. Esaminarea ratiociniului economului si apoi asternerea lui la Consistoriulu diecesanu cu seu fara observari. —

9. Nisunti'a pentru buna starea scólei monastiresci in privint'a religioasa, morale si dia-dactica.

10. Nesunti'a pentru indreptarea religiositatei si moralitathei vre-unui ieromonachu, ierodiacaonu seu monachu, seu si pedepsirea lui mai usiora; era pentru pedeps'a mai simtitória vine obiectulu a se asterne consistoriului diecesanu, care-lu decide finalmente.

11. Tractarea asupra vre-unui novitru eseciv si pedepsirea lui, inca si eliminarea lui din monastire. Astfelui de intemplare are a se comunică cu monastirile din provinci'a metro-politana.

12. Alegerea prepositului, carea se face dupa prescrierea canónelor sub conducerea episcopului diecesanu dintre confratii sei seu din alta monastire, seu dintrt demnitarii episcopiei. — Alesulu se presentéa episcopului, care dupa ce a aflatu, ca are tota insurzirea recerute pentru unu prepositu 'lu intaresce si-lu hirotesesce de igumenu respective de archimandritu.

§. 80. Detorintele prepositului monastirei sunt urmatorele:

1. A se tiené strinsu de obligamintele generali monachali, si a se nisu, ca nici monachii sa nu-si perda de inaintea ochilor aceleia obligaminti generali monachali; prin urmare prepositul trebuie se fia exemplu viu de viéta corecta monachale in tota privintie.

2. A fi bisericosu, va se dica: a nu se re-trage dela frequentarea regulata si curata a servitului dumnediecescu.

3. A privighiá, ca servitulu dumnediecescu

se se implinesca totu-deuna dupa tipien, éra cantarea si cetirea se fia evlaviosa si edificatoria.

</

cediendu la alegere fia-care alegatoriu votéza pentru doi deputati deodata. Votarea este publica, éra la cererea a 20 alegatori pote fi si secreta prin siedule.

Aclamationu nu este permisa.

f) Despre actulu alegerei se ie protocolu, in care se scriu tóte voturile, éra in casu de votare secreta i se alatura si siedulele ce contine voturile.

g) Finindu-se votarea in presentia alegatorilor se incheia, constatandu-se si publicandu-se rezultatul alegerei se subscrive prin presedinte, barbatti de incredere si notariul, se sigiliza cu sigilul parochialu si alu presedintelui seu a vre-unui barbatu de incredere, ca la timpul su se-lu ducă la comisariul consistorialu.

h) In timpul desfisut toti tramisii barbati de incredere a sinodelor electorale din unu cercu alegatoriu se coaduna la locul desemnatu spre acestu scopu, aducendu cu sine protocolele electorale sigilate in modulu prescris sub lit. g. Aci sub presedintia comisariului consistorialu toti laolalta forméza colegiul de scrutinu, alegandu-si unu notariu pentru duceea protocolului.

In presintia tuturor se desfa cu prim comisariul consistorialu protocolele colegiului electorale si se cetece cu vóce inalta numerandu-se voturile si inscriindu-se in protocolu.

Aeci duoi individi, cari au capatatu mai multe voturi numai decatu se prochiamă de deputati si se provedeu cu credentialul. In casu, candu doi insi au intrunitu asemenea voturi, intre densi decide sòrtea esecutata de locu in fati a locului.

Atatu protocolu colegiului de scrutinare, catu si credentialele se subscriv prin comisariul consistorialu si prin toti celialalii membri.

Protocolul se substerne prin comisariul consistorialu, ér' credentialele se inmorméza alesilor deputati.

i) Alegatori sunt toti aceia, carii posedu calitatele prescrise in §. 6.

k) Formarea cercurilor electorale in portiune catu se pote mai dréptă, aseminea defigerea locului de alegere pentru preot si de scrutinare i entru mireni, si denumirca comisariului, precum si luarea measurelor necesarie spre alegere—pana la o alta dispusetiune din partea sinodului eparchialu—este afacerea consistorialu eparchialu.

l) Alegurile deputatilor se efectuesc in restimpu de 6 septembrie, inainte de Dumineca a Tomei, si au se fia ordinate si publicate astfelu, incat pentru mireni intre alegere si scrutinare si éra-si intre acésta si deschiderea sinodului se intrevina unu restimpu celu pucinu de 8 dile.

§. 92. Presedintele sinodului este Episcopul, respective Archiepiscopul, ér' in casu de impedecare seu vacanta locuititorulu lui.

§. 93. In diu'a deschiderei sinodului eparchialu se tiene sant'a liturgia cu chiamarea sanctului Duchu.

§. 94. Dupa acésta membrii sinodului co-adunandu-se la locul destinat, presedintele inainte de tote chiama la oficiul notarialu provisioru unu numeru potrivit dintr cei mai tineri membri si deschide siedint'a prin o covenire solena.

Dupa aceea se purcede la verificarea membrilor, cari fiindu preste diumetate verificati si-alegu numerul recerutu de notari ordinari si cu acésta sinodul este constituitu.

§. 95. Sinodul asiá constituut, nainte de tote si-staverse regulamentulu pentru afacerile interne.

§. 96. Agendele sinodului eparchialu sunt urmatorele.

1. Ingrigirea pentru sustinerea libertatei religioare si autonomiei bisericei in inticlesulu legilor.

2. Alegerea Episcopului si presentarea lui la sinodulu Episcopescu (in casu pentru alegerea Archiepiscopului vedi dispusetiunile pentru alegerea Metropolitului.)

3. Ingrigirea si controlarea avrei miscatore si nemiscatore a realitatilor si fondurilor, cari facu proprietata Eparchiei.

4. Aducerea otaririei in privintia acestoru realitat si fonduri conformu scopului, pentru care s'au infinitiatiu.

5. Alegerea membrilor consistorialu eparchialu.

6. Consultarea si aducerea mesurilor trebuinçiose pentru radicarea culturei poporului eparchialu prin scéle populare, capitali, gimnasi, reali, teologice si pedagogice.

7. Consultarea si aducerea mesurilor trebuinçiose pentru disciplinarea preotiei si a poporului eparchialu.

8. Ingrigirea pentru afarea midilócelor supr inaintarea culturei crescerei, tinerime scolare, si pentru delaturarea pedeceloru in privintia acésta.

9. Ajutorarea bisericilor si scélelor serace.

10. Ingrigirea pentru cultivarea si pregatirea barbatilor harnici spre servituri bisericesti si scolare prin stipendi.

11. Escririerea de colecte pentru scopuri bisericestici, scolare, fundationali si filantropice.

12. Consultarea asupr'a greutatilor, ce s'ar areata in efe, tuirea unor institutiuni bisericesti.

13. Stabilirea bugetului anualu, esaminarea ratiocinilor senatalui epitropescu si in fine defigerea salarielor din fundurile eparchialu.

14. Onorarea cu bani a vremui opu scienc-

tificu privitoriu la ori-ce ramu de sciintie bisericesci si scolaru.

15. Facerea dispositiunilor necesari pentru arondarea cercurilor electoral si efectuarea actului de alegere pentru sinodulu eparchialu.

Apendice.

Alegerea Episcopului diecesanu.

§. 97. Episcopulu se alege prin sinodulu eparchialu dintre barbati cualificati spre acésta treptu.

§. 98. Pre timpulu veduviei scaunului Episcopescu, consistoriulu eparchialu duce trabile eparchie in inticlesulu institutiunilor bisericesei, ferindu-se de ori ce inoire seu schimbare; staruesc, ca alegerea de Episcopu se se face in restimpu de 3 luni, si face dispusetiunile trebuinçiose i entru convocarea sinodului eparchialu spre alegerea eppulu, cerindu-si invietaturi Metropolitulu, carele inca se va ingrigi, ca in timpu de 3 luni se se intregesc scaunul veduvitu episcopescu, si va sprigni pre coner-niente consistoriu in acésta a lui nesuntia.

§. 99. Alegerea o va conduce seu Metropolitulu seu mandatariulu lui autorisatu spre acestu scopu.

§. 100. In preser'a dilei de alegere se tiene priveghiere dupa tipiculu Rosaliloru, si in insa-si de deschidere a sinodului sant'a liturgia totu acela-si tipicu.

§. 101. Dupa finitulu servitiului Dominecescu presedintele deschide sinodulu eu o cunventare corespondietóre impreguiarilo u actului alegerei.

Dupa aceea constituindu-se sinodulu in modulu prescris in §. 49. se procede la actulu de alegere.

§. 102. Alegerea se face in secretu prin siedule. Fia-care alegatoriu scrie pre o siedula numele aceluia, pre carele lu cunosc vrednicu de Episcopu, si dupa cum se va strigá de presedintele se duce si pune siedul'a in urn'a destinata, dupa ce au votisatu toti membrii sinodului, presedintele si notarii sinodali, cari impreuna cu doi barbati de incredere alesi de sinod din sinul seu facu organulu de scrutinare, numera siedulele, luandu un'a cate un'a din urna, in care s'au pusu si bagandu-le in alta urna, ce va stá gata si aflaudu-se numerul siedulelor corespondietoriu cu numerul alegatorilor, presedintele la vederea tuturor si a barbatilor de incedere redica pre rondu siedulele din urna, cetece in audiul tuturor numele scrise in ele, notarii totdeun'a inséma voturile, si in urma incheindu scrutinul, se publica sinodului resultatulu alegerei si se petrece la protocolu.

De alesu se privesce acel'a, care a intrunitu majoritatea absoluta a voturilor.

Protocolul alegerei subscrisu de presedinte, notari si barbati de incedere se transpusu sinodului episcopescu pentru pertractarea canonica si subscernere la Majestatea Sa.

§. 103. Siedintele sinodului de alegere sunt publice; sinodulu inse din cause momente pote tiné si siedintie secrete.

La siedintie secrete publiculu nu pote luá parte.

§. 104. Metropolitulu déca a condus in persóna sinodulu de alegere, pote couchiamá la locul alegerei pre Episcopii, ca numai de cătu se tienă sinodulu episcopescu pentru pertractarea sinodale a actului de alegere a nouului Episcopu si a asterne Majestatei Sale atatu actulu alegerei, catu si votulu sinodului episcopescu spre urmarda pré inalta intarire a nou alesului Episcopu.

Éra déca Metropolitulu na luatu parte la sinodulu de alegere, atunci primindu actulu alegerei, provoca fara intardire la resedint'a sea sinodulu episcopescu si predă acestu'a actele de alegere spre pertractare canonica.

§. 105. Dupa urmarea prépaltei intariri a nouului Episcopu se santiesco acésta prim Metropolit dupa ronduéra bisericesca si se denumesce unu mandatariu metropolitanu carele introduce pre nouul Episcopu in eparchia si proctesce in biserica catedrale episcopescă grama'ta metropolitanala la incepitulu santei liturgii, carea o va tiené nouul Episcopu cu o asistenta cuviinçiosa din clerulu seu.

Episcopulu proovediutu cu intarirea préalta depune înaintea Maj. Sale juramentulu de fidelitate.

§. 106. Episcopulu primindu fundulu instructu alu Episcopiei de la epitropii eparchiali prelunga unu inventariu, este detorius a-si pune unu economu din clerulu mirénu monachulu, carele va avea insarcinarea a priveghia asupra fondului instructu si a duce ratiocinu despre perceptiunile si erogatiunile Episcopului.

Economulu va fi respunditoriu Episcopului pentru tote, éra Episcopulu senatalui epitropescu alu Consistoriulu eparchiale, pentru tote, cate a primitu spre folosire.

Pentru aceea este de lipsa, ca ecnomului se se predee avereia nemiscatória si miscatória economică prelunga inventariu, precum aceea s'a predat si Episcopului.

Déca Episcopulu n'ar voi se tienă economicu, atunci Metropolitulu are dreptu alu sila aceea. Economulu este detorius a pastrá ne-stirbata avereia Episcopiei si pre timpulu veduchi scaunului episcopescu.

§. 107. Episcopulu primindu odorele bisericesci ale Episcopiei de la epitropii eparchiali, va insarciná pre protodiaconulu seu capelanulu seu, ca se pote grige de acestea odore, ea

adeca nimicu se se instraineze din ele si se se sustine in curatia; si fiindu că pentru aceste odore insu-si Episcopulu este responditoriu, si cele perdute e detorius ale deplini, pentru aceea inventariul despre acestea odore este a se tiené nevatematu, si lucrurile, cari prin dese intrebuintari seu prin vechimea loru s'au striat cu si se mai potu intrebuinta, ale insenmă in acelasi inventariu.

§. 108. Episcopulu respective Archiepiscopulu are dreptu se faca testamentu numai despre jumata din avara sea, éra morindu fara testamentu tota avara cade eparchie. Prin urmare facendu testamentu, dupa detragerea detoritoru si speselor de ingropatiune, legatele lui se vor plati numai pana la jumetatea avariile.

§. 109. Intréga bibliotec'a Episcopului respectiva remane proprietate eparchiale si se intrunesc cu bibliotec'a eparchiale.

Art. II. Consistoriulu eparchialu.

§. 110. Consistoriulu eparchiale este organul administrativ si judecatorescu permanent in treble bisericesci scolari si fundationali in dieces'a intréga.

§. 111. Presedintele naturalu alu Consistoriulu este Episcopulu respective Archiepiscopulu.

§. 112. Membrüi Consistoriului sunt parte ordinari, parte onorari; toti se numesc asesori consistoriali, si au votu decisivu.

"Asessori consistoriali" nu potu fi ruditii intre sine pana la alu sieseala gradu de sangre si patrulea de cuseria.

§. 113. Consistoriulu se imparte in trei senate separate si anume :

1. In senatulu strinsu bisericescu,
2. in senatulu scolaru,
3. in senatulu epitropescu.

§. 114. Fie-care senatu indeplinesce afacerile tienetóre de competitia sa independent, sub titululu generalu de „Constorii eparchialu“ respective „Archidiecesanu.“

§. 115. Senatulu strinsu bisericescu se compune din membri ordinari (salarisati), si din onorari, toti din clero si din unu defensore matrimonial, care pote fi si mirénu.

Senatulu scolaru, precum si senatulu epitropescu asemenea se compune din membri ordinari (salarisati) si onorari, in o tertialitate din clero si döne tertialitatii din partea mirensca.

Defigerea numerului membrilor fie-carui senat se rezerva respectivelor sinode eparchiale.

Unu secretariu salarisatu, care pote fi preotu seu mirénu indeplinesce afacerile notariale in fine unu archivariu si unu numru potrivit de scriotori indeplinesce agendele de manipulatiune in tote trei senatele.

Consistoriulu eparchialu are si unu fiscalu consistorialu, care totu deodata pote fi si defensu matrimonial.

§. 116. Atatu asesori ordinari, catu si ci onorari se alegu prin sinodulu eparchialu.

Pentru posturile asociale a senatului strinsu bisericescu, sinodulu eparchiale prin voturi alege pre numerul recerutu si-lu substerne episcopului respective Archiepiscopului spre intarire.

Deplinirea posturilor de asesori consistoriali la celealte döne senate se efectuesc totu in acel modu inse cu acea deosebire, că barbati, carii au intrunitu majoritatea absoluta a voturilor, se privesce si se prochiamă numai decatu de ales finalinute.

Asesoriu senatului strinsu bisericescu se alegu pre vietia, asesoriu celoru-lalte döne senate inse se alegu pentru durața unui periodu de alegeri la sinodu (§. 88.), potu fi realesi.

§. 117. Asesoriu consistoriali debue se fie barbati deplini calificati si bine meritati pre terenulu bisericescu si scolarin, ér' dela acelii membri ai senatului episcopescu, cari manipulaza avereia, se cere si o cautiune corespondietória.

§. 118. Episcopulu respective Archiepiscopulu diecesanu ca presedinte ordinariu alu intregului consistoriu pote denumi dintre asesori de tagm'a preotiesca unu locotitoriu (vicariat) alu seu, care in casu de absint'a Episcopului, respective a Archiepiscopului se-lu suplinescă in ducerea presidiului, éra in casu de morte se conduce impreuna cu Consistoriulu afacerile bisericesci in eparchia prete totu, pana la alegerea nouului episcopu.

Murindu episcopulu fara de a fi denumitul locotitoriu, afacerile accluia-si le va exercita celu mai betranu asesoru ordinariu consistoriale din partea preotiesca.

In casu de necesitate pote episcopulu conduce ducerea presidiului in senatulu scolaru si epitropescu si unu asesoru din aceste senate fia acel'a preotu, fia mirénu.

§. 119. Defensorele matrimonialu, precum si personalulu de manipulatiune se denumește prin presidiulu ordinariu, ér' fiscalulu si secretariulu consistoriale se alege prin Consistoriulu in sesiuni plenare cu majoritatea absoluta de voturi a membrilor presinti din tote trei senatele.

§. 120. Asesoriu, defensore, si secretariulu Consistoriului depunu juramentu de functionare consciintosu, sunt stabili, si numai in casuri de esecse grave, constataate pre calea procesului disciplinariu se potu suspinde seu amová.

Fiscalulu si personalulu de manipulatiune se potu schimbá.

Apendice.

Agendele deosebitelor senate consistoriale.

A. Senatul strinsu bisericescu.

§. 121. Agendele acestui senat sunt:

1. A dejudeca trebile tienetóre de saranante si de tipicu.

2. A priveghia asupr'a portarei bisericese, si morale a preotiei, calugericilor si poporului.

</

pune o taca de 20 fl. éra cei pentru invetitori ai scólelor reale, capitali si popularare de 10 fl.

Tacs'a acésta numai in casu de seracia documentata se pote iértá.

§ 126. Senatulu scolaru va formá o cassa din taescile esamencelor, care vía fi proprietatea fondului scolaru eparchialu.

§ 127. Senatulu scolaru e indetoratu a trame din timpu in timpu unulu séu duoi comisari din sinulu seu spre cercetarea scólelor.

§ 128. Senatulu scolaru va starui la sinódele parochiale si protopopesci, ca comunele bisericcesci se zidésca scoli si locuinte pentru personalul profesoralu, respective invetiatorescu unde lipsescu acele, si ca se faca lefi potrivite chiamare lui cei grele.

§ 129. Senatulu scolaru si implinesc chiamarea dupa instructiunile si mesurile sindicului eparchialu, pentru aceea va fi detorina a reportá pre largu sindicului eparchialu, despre starca scólelor si a invetiamentului, si a face propunerii pentru melioratiunea trebei scolare pre bas'a esperiintiei castigate pre acestu campi.

§ 130. Senatulu scolaru va ordiná in totu anulu pre timpulu ferielor conferintie invetiatorescii, si spre conduceerea loru va denumi comisari din corpulu profesoralu, si alu invetiatorilor, cari apoia dupa instructiunea senatului vor raportá despre resultatulu loru.

§ 131. In fine senatulu scolaru pertractéza si decide causele disciplinari a profesoralu si invetiatorilor.

C. Senatulu epitropescu.

§ 132. Agendele acestui senatu sunt:

1. A conduce si manipula avereia miscatória si nemiscatória a episcopiei sia purt'a grige pentru odore si pretiose, biblioteca si fundul instructu, precum si pentru fundatiunile episcopiei, respective archiepiscopiei.

2. A compune unu inventariu despre tota avereia sus amintita.

3. A compune bugetulu anualu si alu prezentá sindicului eparchialu spre pertractare si staverire.

4. A duce ratiociniu anualu exactu despre perceptiuni si erogatiuni, si a lu substerne sindicului eparchialu spre revisione.

5. A alege din sinulu seu pre casieriu si controloru.

§ 133. Banii si alte harthii de pretiu, precum si documentele realitatilor si fondurilor se pastréza in cass'a de fieru, provediuta cu trei chici dintre cari un'a se va pastrá la unu membru alu senatului desemnatu de acest'a spre aceea, a dô'a la cassieriu si a treia la controloru.

§ 134. Pentru daunele escate in avereia episcopiei din negrige séu culpositate, presiedintele si membrii asesori ai senatului epitropescu sunt responditori.

§ 135. Senatulu epitropescu va priveghia pentru sustinerea si intregitatea averei, va nesi pentru incassarea regulata a intereselor, arenditoru si a altoru venite, pentru neintardit'a a elocare fructifera a banilor disponibili in cas'a de pastrare seu in harthii de statu.

Elocarea de bani la privati este concessa numai pre langa cautiune in realitati de pretiu intreuit tabulata in locul primu.

§ 136. La reposarea Episcopului respective Archiepiscopului, fia-care senatul consistoriale desemna cate doi membri din sinulu seu spre a paizi óra mórtrei episcopului, si dupa urmarea acestei a spre a sigilá numai decatu dolarile si odaile si spre a dispune cele de lipsa pentru ingropatiunea cuiuincioasa. In diu'a urmatore de la gatii senatului epitropescu in present'a celor latti patru membri consistoriali mai sus amintiti, inventéza averea si harthiele reposatului, separandu cele ce sunt proprietatea eparchiei, de cele ce sunt proprietatea lui.

Din ceste din urma se vor plati detorile si legatele legali, si se vor reintregi tote acele pretiose si odore bisericcesci, bibliotec'a si fundul instructu, cari pre timpulu vietiei repausatului au peritú seu s'au stricatu.

§ 137. Dupa alegerea nouului episcopu, senatulu epitropescu predà acelui'a la intrarea lui in scaunulu episcopescu pre langa inventariu odore si pretiosele bisericcesci, bibliotec'a si col'a la fundu instructu de economia spre intrebuinziare.

D. Preste totu.

§ 138. Fia-care senatul consistoriale in tote obiectele pivitóre la chiamarea sa, si-aduce decisionile sub presidiulu susu normatu, si in presint'a celu putiu a patru asesori ai sei prin majoritatea voturilor.

Candu voturile sunt egali, dirima votulu presiedintelui.

§ 139. Decisiunile deosebitelor senat consistoriale, se punu numai decatu in Iucrare afara de cele apelabile, cari in casu de apelatiune sunt a se substerne consistoriului metropolitanu spre decidere finale.

§ 140. Siedint'a plenaria a consistoriului eparchialu consta din toti asesori deosibitelor senate, incat cu absentia seu alta causa nu sunt impedeccati a participa la ea.

In siedint'a plenaria se efepu esce alegerea oficialilor, cari vinu de a se alege prin consistoriu, in ea se facu dispusetiunile necesarie pentru sindicul protopopescu, si congresulu na-tiunalu eparchialu bisericcescu, si pertractarca defertinelor escate din acel'a-si, incat nu cadu in sfér'a activitatii amintitelor corporatiuni representative.

§ 141. Causele dogmatice si pure spirituale se decidu finalmente prin episcopulu respective Archiepiscopulu diecesanu.

E. Specialu.

§ 142. Consistoriulu din Oradea-mare si mai departe remane in activitate, si are a se acmoda intru tote dispusetiunilor acestui statutu organicu.

Capu. V. Metropolia.

§ 143. Metropol'a este intrunirea mai multor eparchii prin legatura canonica pentru sus-tinerea unitatei institutiunilor si intereselor generali bisericcesci, si forméza provinci'a metropolitanu cu metropolitulu in frunte.

§ 144. Afacerile metropolicei se indeplinesc:

1. Prin congresulu na-tiunalu bisericcescu (sindicul metropolitanu).
2. Prin Consistoriulu metropolitanu.
3. Prin sindicul episcopescu.

Art. I. Congresulu na-tiunalu bisericcescu.

§ 145. Congresulu na-tiunalu bisericcescu este representanti'a intregei provincie metropolitanu a romanilor de relegea grco-orientala din Ungaria si Transilvania.

§ 146. Congresulu na-tiunalu bisericcescu consta din 30 representanti din cloru si 60 repre-sentanti mireni; prin urmare fia-care diecesa tramite la congresulu na-tiunalu cate 10 deputati din cloru si cate 20 din mireni. Dintre deputati mireni ai diecesei Caransebesului 10 cadu pre confiniu militare.

Metropolitulu si Episcopii sufragani ca atari sunt membri congresului.

§ 147. Presedintele congresului este metropolitulu, era la casu de impredecarea acestui a presidiulu congresului 'lu conduce episcopulu celu mai betranu in functiune.

§ 148. Fia-care eparchia se imparte in 20 cercuri electorale, si fia-care cercu electoral alege unu deputatu mirenu, era preotimea din dôue cercuri impreunate intr'unu colegiu alege unu deputatu din cloru, urmandu-se modalitate prescrise pentru alegerea deputatilor sindicului eparchialu (§ 91).

Formarea cercurilor de alegere pana la o alta dispositiune urmarda din partea congresului se concrede consistoriului eparchialu.

§ 149. Asupr'a validitatei actului de alegere la casu de reclamatiune decide congresulu.

§ 150. Deputatii congresului se alegu pre periodu de 3 ani, cu a carui espirare se scriu alegeri noue, celu multu in restimpu de trei luni.

Déca in decursulu unui periodu de alegere vre-unu deputatu ar' fi moritu ori ar' fi resig-natu, ori ar' fi perduto dreptulu de a fi alesu, in locul acestu'a se scrie alegere noua pentru restul periodului congresuale.

§ 151. Convocarea congresului se face, in intielesul articulului 9 de lege pre langa facut'a inceintiare Majestatei Sale, prin metropolitulu, era in tempulu veduviei prin consistoriulu metropolitanu, si se publica atatu prin cercularie in-dreptate catra consistoriile eparchiale, catu si prin jurnalulu, ce serveisce de regula pentru publicarea actelor metropolitanu.

§ 152. Congresulu se convoca ordinariu la trei ani odata si adeca totudeun a pre 1/13 octubre a anului antau dupa alegerea deputatilor, era cerendu necesitatea si mai adeseori.

§ 153. Ordinea afacerilor interne o determina congresulu.

§ 154. De competint'a congresului se tiene:

1. Inrigirea pentru sustinerea libertati religionarie si autonomiei bisericei romane ortodoxe.

2. Regularca si conduceerea tuturor trebilor bisericcesci, scolari, si foundationali pentru intrág'a metropolitana.

3. Alegerea Metropolitului si alegerea asesoriilor consistoriului metropolitanu.

Apendice. Alegerea metropolitului.

§ 155. Pentru alegerea de Metropolitul si Archiepiscopu, congresulu se compune din 120 de deputati, la cari Archidiecesa concura cu jumetate, er' celealte eparchii la olalta cu cealalta diumatate din numerulu prefisut, prin urmare pentru numerulu prezinté alu eparchielor Archidieces'a concura cu 60, er' eparchia Aradului si a Caransebesului cu cate 30 de deputati, alesi dupa modalitatea prescrisa in § 148. De sine intielegendu-se, ca Archidiecesam la acestu casu in fie-care cercu de alegere, alegu cate doi deputati, si ca déca mandatul deputatilor pen-tru congresulu mai dinainte dejá alesu, inca n'a espirat, numai pentru numerulu, ce mai lipsesc, se facu alegeri noue.

In congresulu compusu asiá pentru alegerea Metropolitului, Episcopii sufragani, déca nu sunt alesii de deputati; nu au votu la alegerea Metropolitului.

§ 156. Congresulu pentru alegerea de Metropolit se convoca conformu acelora-si dispo-sitiuni, cari sunt statorite in § 151 eu respectu la congresulu ordinariu, prin consistoriulu metropolitanu in terminu celu multu de trei luni, dupa repausarea Metropolitului.

§ 157. La alegerea Metropolitului se ob-serváza urmatórea ordine:

1. In preser'a dilei de alegere la 3 óre dupa mediasi se aduna membrii congresului in biserica cadetrala si trimitti o deputatiune la comisariu emisu din partea Consistoriului metropolitanu care pre acestu timpu se va affa in resedint'a metropolitanu, spre a-lu invitá la adunarea premergetória. Dupa ce acest'a s'a infisat, cetece actele despre repausarea metropolitului si despre convocarea congresului spre alegerea unui nou Metropolit, cu aceea pro-

vocare, ca pre diu'a urmatore la 9 óre fiecare membru se aduca cu sine o siedula, pre care e incrisu numele acelui'a pre care 'lu voesco a se alege de Metropolit.

2. Dupa finirea acestui actu preagitoriu se tiene priveghiere dupa tipiculu Rosalilor.

3. In diu'a urmatore la 9 óre se aduna toti membrii alegatori én' in biserică, se invita Comisariulu consistoriului, care dupa invocarea duchului suntu ocupá presidiulu si deschide siedint'a 'lu cu evantare potrivita actului de alegere, la care respunde unu membru congresuale designat spre aceea.

4. Dupa acésta congresului provoca pre cei mai tineri membri a ocupá interimalu locurile de notari, apoi se purcede la verificarea membrilor, notarilor si a trei scrutatori in sensu regulamentului pentru afacerile interne a congresului.

5. Déca ori din Archidiecesa de o parte, ori din eparchiele sufragane de alta parte s'ar areta mai multi membri alegatori, doctati jumetate, atunci prin sorte se scotu dela votare din partea precuparitóre atati membri, cati sunt de lipsa spre a sustiné paritatea ambelor parti.

6. La capulu mesei presidiale se asiédia o urna, carea se pazesc de cei trei scrutatori asiá ca fiecare alegatoriu se pote lesne si pre rondu a se apropiá de urn'a alegere; pana nu vor fi strigati la votu, sunt detori a siedé in linise pre scaunele loru, ce sa nu se conturbe ordinea.

7. Fiindu tote pregratirile facute, notariulu generale striga dupa lista pre fia-care membru congresuale spre a pune in urna siedul'a im-paturata de votare pre rondu pana in fine fara intrerupere.

8. Finindu-se darea sieduleloru, comisariulu metropolitanu numera siedulele scotiendule din urna si punendu-le in alta asemenea urna. Déca numerulu sieduleloru nu corespunde numerului votantilor, aceleia se caséza prin ardere, si membrii congresului se provoca a pregati alte siedule, si ale pune in urna dupa ordinea prescrisa.

9. Aflandu-se numerulu sieduleloru coresponditoru numerului votantilor, comisariulu metropolitanu le scote un'a cate un'a din urna, le despatura, si cu vóce inalta cetece numele alesului in scrisu si predá siedul'a scrutatorilor spre a petrece in registrulu de votare purtatu in trei exemplarie, era siedulele se punu un'a preste alt'a pre mésa.

10. Dupa ce s'a seversitu inregistrarea voturilor, acestea se scrutinéza si resultatulu se publica congresului, dupa care siedulele de votare se ardu acolo in biserică.

11. Déca la prim'a alegere nici unu candidat nu a intrunitu pluralitatea absoluta a voturilor, presedintele anuncia alegere angusta intre cei doi, cari au intrunitu mai multe voturi, era la casu déca alu doilea si alu treilea dintre cei alesi au intrunilu voturi asemenea, alegerea angusta se face dintre toti trei, cari au intrunitu voturile cele mai multe.

La alegerea aaugusta se observáza acecasi ordine ca la prim'a alegere.

12. Déca tote voturile s'au impartit in dôue parti egali, atunci dupa o preconsultare intre membrii congresului se face pre diu'a urmatore alegere noua, si déca si la acésta ar es'i voturile tote impartite in dôue parti egali, va urmá a trei'a di o a trei'a alegere, si déca nici acésta nu ar duce la resultat, va decide sòrtea intre cei doi, ce au intrunitu tote voturile in dôue parti asemenea.

13. Comisariulu congresuale proclama pre celu ce au intrunitu majoritatea absoluta a voturilor de alesu Archiepiscopu si Metropolit.

14. Actulu alegerei, subscrisu de presedintele si notariulu generale alu congresului se tramite din partea congresului la Maiestatea Sa spre Pregratiós'a intarire a alesui Archiepiscopu si Metropolit.

15. Congresulu ascépta in permanentia sosirea préinaltei resolutiuni de intarire.

16. Dupa sosirea préinaltei resolutiuni de intarire nouul Metropolit de e Archieru se introduce indata in scaunulu metropolitanu prin congresu; era candu s'ar alege Metropolitul dintre presibiteri, atunci alesulu se supune esaminarei, canonice prin sindicul episcopulu, si afandu-se vrednicu se hirotonesc, si se introduce in scaunulu metropolitanu prin consistoriulu metropolitanu.

17. Dupa sosirea intarirei préinalte Metropolitul celu nou depune inaintea Majestatici Seu juramentulu de fidilitate.

Art. II. Consistoriulu metropolitanu.

§ 158. Consistoriulu metropolitanu este organulu suprem administrativ si judecatorescu pentru intrág'a provinci'a metropolitanu.

§ 159. Consistoriulu metropolitanu constă:

1. din metropolitulu, ca presedinte,
2. din episcopii sufragani, si
3. din unu numeru de esesori onorari alesi pre viétia, prin congresulu na-tiunalu bisericcescu din sinulu barbatilor distinsi din cloru si mireni.

§ 160. Consistoriulu se imparte, in trei senate, si adéca:

1. Senatulu strinsu bisericcescu
2. Senatulu scolaru, si
3. Senatulu epitropescu.

§ 161. Fie-care senat decide in tote obiectele tienatoare de activitatea sea independent, sub titululu generalu dc „consistoriu metropolitanu.“

In fia-care senat duce metropolitulu pro-sedintu; er in casu de impedicare, celu mai be-tanu episcopu sufraganu.

Concediendu ministrului nostru efectua-

rea acestor decisiuni, cete voi'a nostra deosebita, ca cu privinta la afacerea bisericei greco-orientale, dreptulu de préinalta supraveghiere, Nòue competinte, se se pastreze in mesura deplina, asemenea se se sustina in intregitatea unei legi in limba romana.

</div